

SAMMANFATTNING FÖR ALLMÄNHETEN

Under 2017 har förvaltande myndighet beviljat stöd till 11 projekt och sammantaget under hela programperioden har 49 projekt hittills beviljats stöd. Till och med den sista december 2017 har totalt 24 047 623 euro (62 %) av ERUF-medel och 5 537 040 euro (67%) av norska IR-medel beslutats i programmet. Detta innebär att det fortfarande finns kvar närmare 15 miljoner euro i EU-medel och 2,5 miljoner i IR-medel för intressanta projekt att söka. Under 2017 beslutade förvaltande myndighet om utbetalningar på totalt ca 5,5 MEUR. Totalt har nu ca 7,9 MEUR betalats ut till stödmottagarna under programperioden. Utbetalningarna motsvarar ca 29 % av hittills beviljade medel till projekt och ca 18 % av programmets totala budget.

Insatsområde 1 - Forskning och innovation

Totalt har 19 projekt beviljats hittills inom insatsområdet, varav två är förstudier. 17 projekt är pågående, två projekt har avslutats till och med sista december 2017. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 9 081 683 euro (80 %) och av norska IR-medel har 1 806 553 euro (77 %) in-tecknats fram till sista december 2017. Flera av de beviljade projekten arbetar mot målet att det ska öka de små- och medelstora företagens förmåga att kommersialisera på de produkter och tjänster man utvecklar. Sammanlagt har 78 företag hittills deltagit i något av programmets forskningsprojekt. Projekten har också resulterat i att totalt 110 aktörer hittills har deltagit i olika insatser som leder till nya produkter, tjänster eller metoder.

Av årets beviljade projekt syftar ett till att utveckla återvinningstekniker från gruvavfall för utvinning av vanadin, ett annat projekt arbetar med att introducera 3D-skrivning i metall för regionens små- och medelstora verkstadsföretag, i syfte att stärka dess konkurrenskraft. Ett ytterligare projekt handlar om hur man kan producera biobaserade kompositmaterial av regionens naturresurser. Övriga projekt som pågår sedan tidigare är verksamma inom bland annat träindustrin, kreativa näringarna och inom energiområdet. Ett projekt, som arbetar för att aktörerna inom innovationssystemet ska stärka sin förmåga att agera på den europeiska forskningsarenan inom regionens fokusområden, kommer bland annat att utreda möjligheterna för att förbättra telekommunikationskapaciteten/täckningen i de arktiska områdena. Ett annat projekt utreder hur man inom stålindustrin kan reducera energiförbrukningen och minska sina fossila utsläpp samt få mer kostnadseffektiva och miljövänliga processer.

Insatsområde 2 - Entreprenörskap

Inom detta insatsområde har totalt 10 projekt beviljats, varav tre är förstudier. 9 projekt är pågående och ett förstudieprojekt har avslutats till och med sista december 2017. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 6 280 624 euro (48 %) och av norska IR-medel har 1 897 460 euro (71 %) in-tecknats fram till sista

december 2017. Inom insatsområdet finns projekt som bland annat berör samarbeten inom kreativa näringar, besöksindustrin, SMF inom processindustrin, samt företag inom livsmedelsbranschen.

De två projekt som har beviljats under året är förstudieprojekt med syfte att utreda och förbereda möjligheterna till kommande huvudprojekt. Båda projekten jobbar mot det specifika målet om en ökad andel SMF med gränsöverskridande affärsmodeller. Det ena projektet handlar om digitalisering som drivkraft och ska identifiera de offentliga aktörer som har lämpliga objekt som passar som pilotprojekt för digitaliseringskrav av deltagande leverantörer och vilka kluster av företag som kan göra sig gällande som leverantörer till dessa pilotprojekt. Det andra projektet är en förstudie inom delområde Sápmi. Det långsiktiga målet med ett eventuellt huvudprojekt är att stärka och utveckla entreprenörskapet, matkulturarvet och försörjnings-möjligheten inom matrelaterade näringar i Sápmi.

Även inom insatsområde 2 har programmet lyckats väl med att få företagen att medverka i projektens aktiviteter. Indikatorn för deltagande företag i gränsöverskridande marknadsinsatser har under året kommit upp i sammanlagt 162 företag, jämfört med programmets mål på 50 företag. Även utfallet vad gäller deltagande i affärsutvecklande insatser är redan uppe i 71% av programmets slutmål.

Insatsområde 3 - Kultur och miljö

Totalt har 14 projekt beviljats, varav tre är förstudier. 12 projekt är pågående och 2 projekt har avslutats till sista december 2017. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 7 667 337 euro (68 %) och av norska IR-medel har 1 520 862 euro (65 %) in-tecknats fram till sista december 2017.

Under året har det beviljats medel till två projekt inom delområde Sápmi som arbetar mot det specifika målet att stärka regionens kultur och kulturarv. Målet med det ena projektet är att genom duodji stärka och levandegöra regionens kultur och kulturarv samt främja entreprenörs-kompetensen bland duodji-studenter på Samisk högskole. Det andra projektet ska stärka det långsiktiga samarbetet mellan Sijti Jarne i Hattfjelldal och Samiskt center i Tärnaby.

Det har även beviljats medel till två projekt som arbetar mot det specifika målet om en förbättrad bevarandestatus över naturmiljöer. Målet i ett projekt är att främja ett bra ekologiskt tillstånd i Tana älv genom att bland annat avlägsna vandringshinder och bedöma tidigare restaureringsverksamhetens inverkan. Det andra projektet handlar om att bidra till bevarandet av Bottenvikens biologiska mångfald, dess habitat och ekosystem.

Av de tidigare beviljade projekten har ett projekt som mål att stärka och öka användningen av de samiska språken inom olika språkanvändningsområden

medan ett annat handlar om att utveckla kultur- och kulturarvet till tjänster inom besöksnäringen. Indikatorn för deltagandet i aktiviteter som bidrar till ökad användning av det samiska språket har därför kommit en bra bit på väg mot programmets slutmål genom att 82 personer (41 % av programmets mål) hittills har deltagit i någon form av aktivitet kopplat till den indikatorn.

Det pågår sedan tidigare även projekt för att öka den offentliga sektorns kunskap och kompetens om grön tillväxt och resurseffektivitet. Hittills har 64 personer deltagit i kompetenshöjande åtgärder inom det området, vilket är över programmets delmål för 2018 och 32 % av programmets slutmål som är 200 personer.

Insatsområde 4 - Gemensam arbetsmarknad

Inom detta insatsområde har totalt sex projekt beviljats, varav två är förstudier. Tre projekt är pågående, och tre projekt har avslutats till sista december 2017. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 1 015 051 euro (30 %) och av norska IR-medel har 312 164 euro (45 %) in-tecknats fram till sista december 2017.

Flera av de beviljade projekten arbetar för att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden. I exempelvis det avslutade huvudprojektet NorPå, var målet att utveckla ett bättre och enklare system som underlättar den kvalificerade arbetskraftens rörlighet på Nordkalotten. Projektet skulle bland annat genomföra en översikt av de kompetenser och regelverk som finns i dagsläget och hur man kan validera och harmonisera yrkesbehörigheter och yrkesutbildningarna mellan länderna. En av slutsatserna från projektet var dock att utbildningarna värderas som likvärdiga och yrkeskompetenserna oftast godkänns länderna emellan. Däremot framgick det att informationen om vad som krävs kan vara bristfällig och svår att hitta.

Ett annat projekt har som huvudmål att erbjuda gränsöverskridande undervisning inom renskötsel. Projektet ska ta fram utbildningsmaterial och planera och anordna olika utbildningspaket över ämnen som avser renskötsel. Projektet ska också ge skolorna en möjlighet att samordna sina verksamhetsmodeller så att de efter projektets slut kan fortsätta samarbetet. Målet är att stärka kompetens- och kunskapsutvecklingen inom den samiska näringen.